

2 मुख्यमंत्री सुखः सुख-सम्मान-
निधि-योजनायाः २२३८
लाभार्थिभ्यः १ कोटि ७१
सहस्ररूप्यकाणां राशिं विमोचितवान्

केन्द्र-प्रशासनेन चतुर्दश
शारदीय शस्यानां
न्यूनतम-समर्थन-मूल्य-
एमएसपी वर्धापितम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - केन्द्र-प्रशासनेन
चतुर्दश शारदीय शस्यानां न्यूनतम-
समर्थन-मूल्य-एमएसपी वर्धापितम्।
सूचना-प्रसारण-मन्त्री अश्विनी वैष्णवः
उक्तवान् यत् प्रशासनं शारदीय शस्यानां
पञ्चविंशत्युत्तर द्विसहस्रतः
षड्विंशत्युत्तरद्विसहस्रस्य न्यूनतमं समर्थन
मूल्यं वर्धापितवत् येन उत्पादस्य
पारिश्रमिकं निर्धारणं भवेत्।

प्रधानमन्त्री स्वतन्त्रता-
सेनानी विनायक दामोदर
सावरकरस्य जयन्त्यां तस्मै
श्रद्धांजलिः अर्पितवान्

हिमसंस्कृतवार्ता: - प्रधानमन्त्रिणा
स्वतन्त्रता सेनानी विनायक दामोदर
सावरकरस्य जयन्त्यां तस्मै श्रद्धांजलिः
अर्पितः। श्रीमोदी जनसंचारे
दृश्यश्रव्यपुटकं दर्शितवान्। असौ
उक्तवान् यत् स्वतन्त्रतायाः क्रान्त्यां वीर-
सावरकरस्य अद्वितीयं साहसं संघर्षगाथां
कृतज्ञं राष्ट्रं विस्मर्तुं न शक्नोति।

विदेश सचिवः विक्रम मिश्री
अमरीकायाः अवर सचिवेन
जेफ्री केस्लरेण सह अमिलत्।

हिमसंस्कृतवार्ता: - विदेश सचिवः
विक्रम मिश्री अमरीकायाः अवर सचिवेन
जेफ्री केस्लरेण सह अमिलत्। अस्य
उद्देश्यं महत्वपूर्ण-प्रविधिषु
सहयोगोऽस्ति। उभौ भारत-अमरीकयोः
रणनीतिगत-व्यापार-वार्तायाः शीघ्र-
आयोजन-विषये चर्चा कृतवन्तौ। येन
प्रविधि-व्यापारयोः क्षेत्रे सहयोगः सुदृढः
भवेत्।

गतवर्षे संयुक्तराष्ट्र सेवमानाभ्यां
भारतीय-शान्ति-सैनिकाभ्यां
मरणोपरांतम् सम्मानम् करिष्यते

हिमसंस्कृतवार्ता: - गतवर्षे संयुक्तराष्ट्र
सेवमानाभ्यां भारतीय-शान्ति-सैनिकाभ्यां
मरणोपरांतम् सम्मानम् करिष्यते।
ब्रिगेडियर जनरल् अमिताभ झाः
आरक्षिभट्टाय सञ्जयसिंहाय च अद्य
मरणोपरांतं डेग हैमरशॉल्ड पदकेन
सम्मानम् करिष्यते। अवधेयमस्ति यत्
भारतं संयुक्तराष्ट्र शान्ति स्थापना
अभियानेषु कर्तव्यवस्त्रधारिणां चतुर्थं
बृहत्तमं योगदानं ददाति।

3 सावधानाः भवन्तु ! इदानीं
एवं जनान् एवं वञ्चयन्ति धूर्तः

शशि थरूरः - भारतं शान्तिम् इच्छति,
परन्तु पाकिस्तानं तां शान्तिं न द्रष्टुं शक्नोति

हिमसंस्कृतवार्ता:। काङ्ग्रेसनेता शशि
थरूरस्य नेतृत्वे सर्वदलीयप्रतिनिधिमण्डलं
पनामादेशं सम्प्राप्तम्। अस्य भ्रमणस्य
उद्देश्यं भारतस्य एकतायाः,
आतङ्कवादविरुद्धस्य कठोरदृष्टिकोणस्य च
सन्देशं विश्वाय प्रदातुं वर्तते। एतस्मिन्
समये पनामादेशं प्राप्तः शशि थरूरः
अवदत् यत् भारतं शान्तिपूर्वकं एकान्ते
एव जीवितुं इच्छति, परन्तु
पाकिस्तानदेशः एतत् न भवितुं ददाति।
सः स्पष्टं कृतवान् यत् भारतं युद्धं न
इच्छति, परन्तु आतङ्कवादिनः दण्डं विना
त्यक्तुं न शक्यन्ते। थरूरः अवदत् यत्
पाकिस्तानदेशः भारतविरुद्धं
आतङ्कवादीनाम् आक्रमणानां निरन्तरं
प्रचारं कुर्वन् अस्ति। भारतेन सिन्दूर-
कार्यक्रमस्य आरम्भः कृतः यतः
पहलगाम-नगरे आतङ्कवादीनाम्

4 महाराणा प्रतापजयन्ती विशेषः
महाराणा प्रतापः

आक्रमणस्य अपराधिनां विरुद्धं
पाकिस्तानेन किमपि कार्यप्रक्रिया न कृता
। अपरपक्षे अस्य समागमस्य अनन्तरं
पनामादेशेन भारतस्य समर्थनस्य घोषणा
कृता अस्ति। पनामा-विधानसभायाः
अध्यक्षः दाना कास्तानेडा इत्यनेन उक्तं
यत् पनामा-देशः अस्मिन् शान्ति-
अभियाने भारतेन सह स्थातुम् इच्छति,
आतङ्कवादं पराजयितुं शक्नुमः इति
आशास्मेह। कास्तानेडा-सङ्घटने काङ्ग्रेस-
सांसदः शशि-थरूरः अवदत् यत् वयं सर्वे
भिन्न-भिन्न-राजनैतिक-पृष्ठभूमितः,
भारतस्य भिन्न-भिन्न-भागेभ्यः च
आगच्छामः, परन्तु वयं राष्ट्रिय-कार्ये
एकीकृताः स्मः।

थरूरः अवदत् यत् भारते १९८९ तः
निरन्तरं आतङ्कवादीनां आक्रमणानां
सम्मुखं भवति, अतः इदानीं एषा स्थितिः
सहितं न शक्यते। सः
अन्तर्राष्ट्रीयसमुदायम् अपराधिनां परिचयं
कृत्वा तेषां विरुद्धं कार्यप्रक्रियां कर्तुं
आह्वानं कृतवान्। आतङ्कवादिनः स्पष्टं
संतर्जनाम् अददात् सः अवदत् यत्
इदानीं तेषां प्रत्येकस्य आक्रमणस्य मूल्यं
दातव्यं भविष्यति, भारतं च अस्मिन् दिशि
किमपि नम्रतां न दर्शयिष्यति।

जम्मू-कश्मीरस्य सीमावर्तिषु
जनपदेषु नागरिक-रक्षायाः
अभ्यासः भविष्यति

हिमसंस्कृतवार्ता: - जम्मू-कश्मीरस्य
सीमावर्तिषु जनपदेषु नागरिक-रक्षायाः
अभ्यासः भविष्यति। एषः अभ्यासः
गुजरात-राजस्थान-पञ्जाब-जम्मू-कश्मीर-
प्रदेशेषु भविष्यति। अभ्यासस्य समये
अधिकारिणः आपत्कालिकस्थितिनां
निवारणाय आवश्यककौशलं
प्रतिभाभिः सुसज्जीकरणाय प्रदर्शनानि
प्रशिक्षणसत्राणि च प्रयास्यन्ति।
विभिन्नधार्मिक सङ्गठनानां
सर्वकारीयविभागानाम्, एनसीसीसी -
कैडेट-जनानाम्, एनएसएस स्वयंसेवकानां
च स्वयंसेवकाः अभ्यासे भागं गृह्णन्ति।

स्वास्थ्य AI इत्यस्य क्रान्तियुक्तं परिवर्तनं, रक्तपरीक्षा
केवलं मुखस्य स्कैन् इत्यनेन एव भविष्यति,

हिमसंस्कृतवार्ता:। अद्यतनव्यस्तजीवने स्वास्थ्यपरीक्षायै समयं प्राप्तुं कठिनं भवति। विशेषतः
रक्तपरीक्षायाः विषये सूचिका द्वारा रक्तं निष्कासयितुं भयं, उपद्रवं च जनान् अधिकं भयभीतं
करोति। परन्तु अद्युना कृत्रिमबुद्ध्या सूचिकां-पट्टिकां विना रक्तस्य परीक्षणं भविष्यति तथा
च मुख-स्कैन्-माध्यमेन एव रक्तपरीक्षा सम्भवति। एतत् एव न, भवतः शरीरस्य विषये
बह्व्यः महत्वपूर्णः सूचनाः मुखस्य स्कैन् मार्गेण अपि ज्ञातुं शक्यन्ते।

सुभाषितम्

छायामन्यस्य कुर्वन्ति,
स्वयं तिष्ठन्ति चातपे।
फलान्यपि परार्थाय,
वृक्षाः सत्पुरुषा इव।।

भावार्थः- वृक्ष स्वयं धूप में रहते हुए
भी दूसरों को छाया प्रदान करते हैं
तथा उनके फल-फूल भी दूसरों के
ही उपयोग के लिए हैं। इसलिए ये
वृक्ष सज्जनों लोगों के समान ही
परोपकारी हैं।

प्रतिदिन नवीनतम
हिमसंस्कृतवार्ता:
दैनिकवार्तापत्रं प्राप्त्यर्थं
7876636263
Whatsapp संख्या मध्ये
नमो नमः लिखन्तु

To get the latest
himsanskritvartah
Daily Sanskrit Newspaper
every day, write Hello on
7876636263 Whatsapp

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ता:
दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-
अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः
पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य समुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी चतुर्णां
राज्यानां यात्रायां सप्ततिः
सहस्रकोटितोऽपि अधिकानां
परियोजनानाम् उद्घाटनं
लोकार्पणं च करिष्यति

हिमसंस्कृतवार्ता: - प्रधानमन्त्री
नरेन्द्रमोदी अद्य चतुर्णां राज्यानां यात्रायां
सप्ततिः सहस्रकोटितोऽपि अधिकानां
परियोजनानाम् उद्घाटनं लोकार्पणं च
करिष्यति। प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी
सिक्किम-पश्चिमबंगाल-बिहार-उत्तर
प्रदेश-प्रदेशानां यात्रायां भविता।
द्विदिवसीयस्य यात्रायां असौ अनेकासां
विकास-परियोजनानाम् उद्घाटनं
शिलान्यासं च करिष्यति। यस्याः सर्व
समेत्य सप्ततिसहस्रकोटितः अधिकः
व्ययः अस्ति। सिक्किम-यात्रायाः समये
प्रधानमन्त्री सिक्किमस्य स्थापनायाः
पञ्चाशत् वर्षाणि यत्र प्रगतिः उद्देशेन
मिलति प्रकृतिश्च विकासं पोषयति
इत्यस्मिन् कार्यक्रमे भागं ग्रहीष्यति। सः
राज्ये कोसाचित् विकास-परियोजनानां
शिलान्यासम् उद्घाटनं च करिष्यति।

मुख्यमंत्री सुखु: सुख-सम्मान-निधि-योजनाया: २२३८ लाभार्थिभ्यः १ कोटि ७१ सहस्ररुप्यकाणां राशिं विमोचितवान्

हिमसंस्कृतवार्ता: - कुल्लू: मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुखु: कुल्लूजनपदस्य अन्तर्गतं बज्जारविकासखण्डस्य १८ वर्षतः ५९ वर्षायुर्वर्गस्य २२३८ पात्रमहिलाभ्यः इन्दिरागान्धि-प्रियभगिनी-सुखसम्माननिधि-योजनायाः अप्रैल २०२५ तः जून २०२५ (त्रिमासः) पर्यन्तं प्रति लाभार्थी ४५०० रुप्यकाणां दरेन वित्तकोषसंख्यासु १ कोटि-७१ सहस्ररुप्यकाणां राशिं स्थानान्तरयित्वा एतां योजनां प्रारब्धवान्। सः अवदत् यत् वर्तमानराज्यसर्वकारः चरणबद्धरूपेण पात्रमहिलाभ्यः प्रतिमासं १५००

रुप्यकाणि प्रदाति। सः अवदत् यत् अस्माकं सर्वकारः राज्यस्य धनस्य लाभात् वंचितानां सर्वेषां वर्गानां लाभाय दृढः अस्ति। मुख्यमंत्री उक्तवान् यत् राज्यसर्वकारेण अपि गृहीकार्यकर्तृणां महिलानां इन्दिरागान्धि-प्रियभगिनी सुखसम्मान-निधियोजनायाः अन्तर्गतं आनेतुं निर्णयः कृतः येन ताभ्यः अपि प्रतिमासं १५०० रुप्यकाणि प्रदातुं शक्यन्ते। अस्याः योजनायाः अन्तर्गतं विधवामहिलानां कन्याः अपि लाभं प्राप्तुं योग्याः भविष्यन्ति इति सः अवदत्। मुख्यमंत्री अवदत्, "भाजपानेतारः

पृच्छन्ति एव यत् महिलाः कदा १५०० रुप्यकाणि प्राप्तुयुः। अहं वक्तुम् इच्छामि यत् वयं भ्रष्टाचारस्य सर्वाणि द्वाराणि पिधाय सार्वजनिकधनस्य लुण्ठनात् रक्षितवन्तः। अस्मात् बचतात् वयं चरणबद्धरूपेण महिलाभ्यः प्रतिमासं १५०० रुप्यकाणि प्रदास्यामः। सः अवदत् यत् बज्जारक्षेत्रे प्रथमचरणस्य २,२३८ महिलाभ्यः पेन्शनं प्रदत्तं भवति, आगामिदिनेषु च सर्वेषां क्षेत्राणां योग्याः महिलाः एतां राशिं प्राप्तुयुः। "अस्मिन्नवसरे मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुखुः 'बेटी है अनमोल योजना, शगुन योजना, मुख्यमंत्री कन्यादान योजना, मुख्यमंत्री सुख शिक्षा योजना, मुख्यमंत्री सुख आश्रय योजना, मुख्यमंत्री सुख आश्रय योजना' मुख्यमंत्री-सुख-आश्रययोजनायाः अन्तर्गतं ट्रैकसूट परिधानाय बंजारविकासखण्डस्य ३७ लाभार्थिभ्यः ५ लक्ष ८७ सहस्ररुप्यकाणि वित्तीर्णवान्। सः जनान् सर्वकारेण चालितानां विविधानां योजनानां लाभं ग्रहीतुं आग्रहं कृतवान् येन तेषां जीवनस्तरस्य अप्रत्याशितपरिवर्तनं भवितुमर्हति।

HP Politics : यदि अवसरः मिलेत् तर्हि अधिकाः विधायकाः पारमतदानं कर्तुं सज्जाः - हर्षमहाजनः

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। राज्यसभा सांसदः हर्षमहाजनः उक्तवान् यत् मुख्यमंत्री सुखुः मम मित्रम् अस्ति। राज्यसभानिर्वाचनेन तस्य आजीवनं आघातः प्राप्तः। मुख्यमन्त्रिणः कार्यशैल्याः अप्रसन्नतायाः कारणात् गतवर्षे निर्वाचनकाले पारमतदानं (क्रॉस वोटिंग) जातम्। अधुना यदि अवसरः मिलेत् तर्हि पुनः बहवः विधायकाः पारमतदानं कर्तुं सज्जाः सन्ति। बुधवासरे राज्यपालेन सह मिलित्वा सांसदः हर्षमहाजनः अवदत् यत् काङ्ग्रेससर्वकारस्य मन्त्रिणः अपि मुख्यमन्त्रिणः विषये दुःखिताः सन्ति। कार्यक्रमेषु मन्त्रिभिः, काङ्ग्रेसविधायकैः च मिलितव्यम्। अनेके मन्त्रिणः पृथक् पृथक् समूहाः निर्मितवन्तः। हर्षमहाजनः अवदत् यत् तेन मुख्यमन्त्रिणं प्रति एतादृशः आघातः दत्तः यत् सः सर्वदा तं स्मरति। राज्यविद्युत्लिगमस्य भ्रष्टाचारः बृहत्प्रमाणेन भवति। पेखुबेला सौरपरियोजनायाः अतिरिक्तं शोङ्गोटोङ्गजलविद्युत्परियोजनायाः अन्वेषणं सीबीआई द्वारा करणीयम्। निष्ठवान् अधिकारी ओंकार शर्मा इत्यनेन साकम् अन्यायः अभवत्। सर्वकारः अधिकारिणः प्रामाणिकतया कार्यं कर्तुं न अनुमन्यते। बहिः प्रवर्धनेन राज्ये भ्रष्टाचारः क्रियते।

प्रथमं बीबीएमबी अवशिष्टांशस्य विषये शपथपत्रं दद्यात्, ततः वयं किशाऊ जलं दिल्ली-हरियाणाम् दास्यामः : मुख्यमंत्री

हिमसंस्कृतवार्ता:कुल्लू: मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुखुः कुल्लूमण्डलस्य बज्जारविकासखण्डे देहरीस्थाने विशालजनसभां सम्बोधयन् बंजारे सीबीएसई बोर्डधारितं राजीवगान्धीदिवसवासविद्यालयं, दशसहस्रसेटकक्षमतायुक्तं दुग्धसंस्करणमात्रकं च स्थापयितुं घोषणां कृतवान्। सः अवदत् यत् राज्यसर्वकारः शिक्षाक्षेत्रे व्यापकं परिष्कारं कुर्वन् अस्ति, भविष्ये अपि एते प्रयत्नाः निरन्तरं भविष्यन्ति। सः

अवदत् यत् पूर्वमुख्यमंत्री जयरामठाकुरः राज्यस्य जनानां धनं लुण्ठितवान्, विधानसभानिर्वाचने विजयं प्राप्तुं ५००० कोटिरुप्यकाणां निर्वाचननिशुल्कं वितरितवान्। सः नूतनाः संस्थाः उद्घाटितवान् परन्तु कर्मचारिणः, समुचितसुविधाः च न दत्त्वा राज्यस्य जनान् वञ्चितवान्। शिक्षास्तरस्य क्षयस्य उत्तरदायी पूर्वमुख्यमंत्री जयरामठाकुरः अस्ति। सः अवदत् यत् वयं नूतनाः शैक्षणिकसंस्थाः न उद्घाटयामः, अपितु विद्यालयेषु शिक्षकान् नियुक्त्यै सुविधानां व्यवस्थां कुर्मः येन ग्राम्यक्षेत्रेषु अपि बालकाः उत्तमशिक्षां प्राप्तुं शक्नुवन्ति। परिष्कारस्य मार्गे गच्छन् वयं प्रथमतः १२ कक्षापर्यन्तं विद्यालयशिक्षानिदेशालयस्य निर्माणं कृतवन्तः, छात्राणां कृते

आङ्ग्लमाध्यमशिक्षां प्रारब्धवन्तः, आगामिसमये शिक्षाक्षेत्रे व्यापकं परिष्कारं करिष्यामः। **हिमाचलजनानाम् आग्रहैः सह दिल्लीं गतः : मुख्यमंत्री** मुख्यमंत्री उक्तवान् यत् अहं हिमाचलप्रदेशस्य जनानां आग्रहान् कृत्वा दिल्लीं गतः। वयं दिल्लीं हरियाणाञ्च जलं दास्यामः, परन्तु प्रथमं ते १४ वर्षीयं बीबीएमबी-अवशिष्टांशः हिमाचलप्रदेशाय दातव्यः। मया स्पष्टतया उक्तं यत् प्रथमं समीपस्थैः राज्यैः सर्वोच्चन्यायालये शपथपत्रं दातव्यं यत् एतत् अवशिष्टांशं दातव्यम्, ततः वयं किशाऊ-जलबन्धस्य विषये अग्रे गमिष्यामः। अहं राज्यं मम परिवारं मन्ये, अतः हिमाचलप्रदेशस्य हितेन सह सहमतिं न करिष्यामि।

सुधीरः शर्मा पुलिसाधीक्षकाय आपराधिकमानहानेः सूचनापत्रं प्रेषितवान्

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। मुख्य-अभियंता विमलनेगी इत्यस्य मृत्योः अनन्तरं पत्रकारसम्मेलनद्वारा अधिकारिणां भाजपाविधायकस्य च उपरि आरोपान् कुर्वतः शिमलाजनपदस्य पुलिसाधीक्षकस्य संजीवगान्धिनः कष्टानि न्यूनानि न दृश्यन्ते। बुधवासरे भाजपाविधायकः सुधीरशर्मा पुलिसाधीक्षकाय आपराधिक-मानहाने-सूचनापत्रं प्रेषितवान् इति अवदत्। सः पूर्वमेव विधानसभायां विशेषाधिकारस्य उल्लङ्घनप्रस्तावम् आनेतुं पत्रं प्रेषितवान् अस्ति। सुधीरशर्मा इत्यनेन उक्तं यत् पुलिसाधीक्षकः शिमला इत्यनेन संजीव न्यायालयस्य कार्यविधिं चालयितुं तस्य विरुद्धं याचिका अपि उच्चन्यायालयेन नाङ्गीकृता अस्ति। सुधीर शर्मा उक्तवान् यत् सः आपराधिकं मानहानिसूचनापत्रं पुलिसाधीक्षकं प्रति प्रेषितवान्। पुलिस-अधीक्षकस्य टिप्पणी दुर्भाग्यपूर्णम् अस्ति। राज्यसभानिर्वाचने विधायकानाम् अश्वव्यापारसम्बद्धं किमपि सम्मनं तेन न प्राप्तम्।

हिमाचलम्- अशोकतिवारी डीजीपी नियुक्तः, एसपी गौरवसिंहाय शिमलायाः प्रभारः

हिमसंस्कृतवार्ता: विमलनेगीप्रकरणस्य अन्वेषणविषये विवादस्य मध्यं सर्वकारेण आईपीएस-अधिकारी अशोकतिवारी डीजीपी इति पदे नियुक्तः तत्रैव सोलनस्य वरिष्ठपुलिसाधिकारिणे गौरवसिंहाय शिमलायाः अतिरिक्तः प्रभारः प्रदत्तः। बुधवासरे उभौ अधिकारिणौ स्वप्रभारं स्वीकृतवन्तौ। आईपीएस अधिकारी अशोक तिवारी इत्यस्मै हिमाचलस्य डीजीपी इत्यस्य दायित्वं दत्तम् अस्ति। परन्तु सः इदानीं कृते कार्यवाहक-डीजीपी-रूपेण नियुक्तः अस्ति।

अशोक तिवारी १९९३ बैचस्य आईपीएस-अधिकारी अस्ति, सम्प्रति डीजीपी विजिलेन्सरूपेण पदस्थापितः अस्ति। तस्मिन् एव काले बुधवासरे एसपीकार्यालये शिमलायां आईपीएस-अधिकारी गौरवसिंहः कार्यभारं स्वीकृतवान्। तथापि सः सोलन एसपी इति अपि कार्यं करिष्यति। प्रथमदिने एव सः शिमलामण्डलस्य अपराधस्य स्थितिविषये अधिकारिभिः सह वार्तालापं कृतवान् अस्ति। एतदतिरिक्तं सुरक्षाव्यवस्थानां विषये एसएचओ सदृशेभ्यः अधिकारिभ्यः अपि निर्देशाः निर्गताः सन्ति। डीजीपी अतुल वर्मा, एसपी शिमला संजीव गान्धी च राज्यसर्वकारेण अवकाशाय प्रेषितौ। चतुर्दिनानां अवकाशस्य अनन्तरं

डीजीपी अतुलवर्मा पुलिस मुख्यालयम् आगमिष्यति। डीजीपी अतुल वर्मा मे ३१ दिनाङ्के सेवानिवृत्तः भविष्यति। तस्य सेवानिवृत्तिदिने पुलिसविभागस्य अधिकारिभिः सोप्रस्थानकं भोजं दत्तं भविष्यति।

**सावधानाः भवन्तु ! इदानीं
एवं जनान् एवं वञ्चयन्ति धूर्तः**

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। साइबरवञ्चकाः बैंककर्मचारिणां अभिनयं कृत्वा जनान् वञ्चयन्ति। साइबर-वञ्चकाः न्यूनेषु बैंकक्राणानां कृते व्हाट्सएप्, मोबाईले सन्देशैः, वार्ताभिः च जनान् वञ्चयन्ति, क्रेडिट् सीमां वर्धयन्ति। धूर्ताः जनाः निजीवित्तकोषस्य कर्मचारी इति अभिनयं कृत्वा जनान् वञ्चयन्ति। साइबरवञ्चकानां परिहाराय साइबरपुलिसेन परामर्शपत्रं प्रसारितम् अस्ति। हिमाचले जनाः न्यूनेषु बैंकक्राणानां विषये अपि आह्वानं प्राप्नुवन्ति, क्रेडिट् कार्ड् सीमां वर्धयन्ति। साइबर-वञ्चकाः जनान् स्वाधिकर्तुं नूतनान् उपायान् अन्विष्यन्ति। स्वल्पं बैंकक्राणं, फास्ट टैग च विहाय अधुना साइबरवञ्चकाः क्रेडिट् कार्ड् सीमां वर्धयितुं नामधेयेन जनान् वञ्चयितुं प्रयतन्ते। देशस्य विभिन्नेषु राज्येषु निरन्तरं आगच्छतां प्रकरणाणाम् कारणात् साइबरपुलिसः हिमाचलस्य जनान् सचेतितवान् अस्ति। साइबरपुलिसस्य मतं यत् हिमाचले जनानां कृते अपि अस्य विषये दूरभाषः प्राप्यते। धूर्ताः वञ्चकाः प्रथमं व्हाट्सएप्, सन्देशद्वारा वा मोबाईले आह्वानद्वारा क्रेडिट् कार्ड् सीमां वर्धयितुं वदन्ति। अस्य अन्तर्गतं जालसाजकाः निजीबैङ्कस्य कर्मचारी इति परिचयं दत्त्वा जनान् विश्वासे गृह्णन्ति। ततः जालसाजकाः क्रेडिट् कार्ड् सीमां वर्धयितुं वदन्ति। एतदर्थं तेभ्यः ओटीपी सहकर्तुं प्रार्थयते। यथा एव व्यक्तिः ओटीपी प्रत्यक्षीकरोति तदा एव जालसाजकाः तस्य क्रेडिट् कार्ड् इत्यस्य विवरणं प्राप्नुवन्ति तथा च अल्पकाले एव क्रेडिट् कार्ड् अथवा वित्तकोषात् धनं निष्कासितम् अस्ति साइबर सेलद्वारा निर्गतपरामर्शपत्रे उक्तं यत् साइबर-वञ्चकाः प्रतिदिनं जनान् स्वजालपाशे कर्तुं नूतनाः पद्धतीः स्वीकुर्वन्ति, एतादृश्यां परिस्थितौ जनानां जागरूकता आवश्यकी अस्ति। परामर्शपत्रे उक्तं यत् भवतः OTP सङ्ख्यां केनापि सह न स्पष्टीकुर्वन्तु। एतदतिरिक्तं स्वस्य वित्तकोषसंख्या सहितं व्यक्तिगतसूचनाः केनापि सह न स्पष्टी कुर्वन्तु। यदि कश्चन व्यक्तिः वञ्चनस्य ग्रहणे भवति तर्हि तत्क्षणमेव १९३० तमे वर्षे उपालम्भपञ्जीकरणं कुर्वन्तु।

"लौकिकन्यायकोशः""तृणभक्षणन्यायः"

युद्धे पराजितः मनुष्यः मुखे तृणं गृहीत्वा शत्रोः शरणं गच्छति। मम अभिमानः तृणसमान इति सः द्योतयति। एवं व्यवहारेऽपि अन्तिमम् उपायम् अप्राप्य यदा आत्मसमर्पणं करोति तदा एतस्य प्रवृत्तिर्भवति।

डा. वर्षा प्रकाश टोणगांवकर पुणे / महाराष्ट्रम्

हास्यकणिका

स्वामी-सेवके मध्ये वार्तालापः-
स्वामी - भवतः विवाहः अभवत् किम्?
सेवकः - आम्, एकया युवत्या सह।
स्वामी - विवाहः तु युवत्या सह एव भवति खलु।
सेवकः - न, मम भागिन्याः विवाहः तु एकेन पुरुषेण सह अभवत्।
स्वामी 😊 😊 😊 😊

डा. विदुषी अग्रवालः

एकेश्वरविकासखण्डे मेधावीछात्राः राष्ट्रीयछात्राः च सम्मानिताः अभवन्

हिमसंस्कृतवार्ता:- आचार्यः रौशनगौडः ।

उत्तराखण्डस्य पौडीजनपदस्य एकेश्वरविकासखण्डे अटलोकृष्ट- राजकीय- वरिष्ठमाध्यमिक- विद्यालय- नौगांवखाले मेधावीसम्मानम् आयोजितं। यत्र "JG फेलोशिप/ पुरस्कार न्यासः मथाणा" इत्यनेन एकेश्वरविकासखण्डे विद्यमानानां पञ्चदश विद्यालयानाम् आर्थिकदृष्ट्या दुर्बलानां किन्तु मेधाविभ्यः छात्रेभ्यः छात्राभ्यश्च उत्साहवर्धनार्थं प्रत्यक्षं पञ्चसहस्ररुप्यकाणां धनराशिपत्रं, स्मृतिचिह्नप्रदानार्थञ्च सम्मानसमारोहः आयोजितः। कार्यक्रमस्य अध्यक्षतां न्यासस्य संस्थापकः अध्यक्षश्च सेवानिवृत्तप्रधानाचार्यः नारायणसिंहनेगी कृतवान्। तेन स्वविचारान् प्रकट्य प्रोक्तम्- "न्यासस्य लक्ष्यं यत् ग्राम्येभ्यः वञ्चितप्रदेशेभ्यश्च आगतानां प्रतिभावतां छात्राणां समुचितं मार्गदर्शनं साहाय्यं च लभेत, यत् ते राष्ट्रीयं अन्तर्राष्ट्रीयं च स्तरं प्रति क्षेत्रस्य गौरवं वर्धयितुं शक्नुयुः।" मुख्यातिथिः खण्डविक्षाधिकारिणः नरेशचन्द्रसुयालः न्यासस्य अस्य सामाजिकप्रयासस्य प्रशंसां कृत्वा उक्तवान्- "एषः प्रयासः ग्राम्यप्रदेशाय प्रेरणास्पदः अस्ति।" विशिष्टातिथिः खण्डशिक्षाधिकारी प्रतिनिधिः यतीन्द्रमोहन धस्माना उक्तवान् यत् एवं छात्राणां आत्मविश्वासवृद्धिः जायते, ते च जीवनस्य नवशिखरान् प्राप्नुयुः।" सारस्वतातिथिना सहायक- शिक्षाधिकारिणा प्रतिनिधिना

कुसुमलतारावतवर्यया न्यासस्य अस्य आयोजनस्य अभिनन्दनं कृतं, सा उक्तवती- "एषा योजना शिक्षायाः सशक्तीकरणे साहायिका भविष्यति।" न्यासेन सम्मानप्राप्ताः छात्राः ज्योतिः, मोहित गौनियालः, अजयसिंहः, आर्यनसिंहचौहानः मानसी, आरती, चित्रेशः, अजयसिंहः, इशिका, निकिता केन्तुरा, कशिशरावतः, रिया, अमीशा, काजलरावतः, हर्षितसिंहरावतः च। सहैव पौडी जनपदस्य राष्ट्रप्रसिद्धकीडायाः विजेतारः अपि न्यासेन सम्मानिताः- ते च चन्द्रयोगिता- कांस्यपदकविजेता राष्ट्रस्तरीयक्रीडिका, अंकिता ध्यानी- स्वर्णपदकविजेता राष्ट्रस्तरीयक्रीडिका। कार्यक्रमस्य संचालनं विद्यालयस्य प्रधानाचार्यः महेन्द्ररौतेला कृतवान्। स्वागतं कोषाध्यक्षया श्रीमतीपुष्पाणेगीद्वारा, सदस्यया कृतिकानेगीद्वारा, उपाध्यक्षेन अंकितनेगिना च कृतम्। गणमान्योपस्थितयः संजयरावतः (प्रधानाचार्यः), एल. पी. वर्मा, राकेशः पोखरियालः, देवेन्द्रबर्धवालः, मोहनचौहानः, रविन्द्रचौहानः, च अनेकाः अभिभावकाः च उपस्थिताः आसन्। अन्ते धन्यवादप्रदर्शनं न्यासस्य सचिवेन अतुल नेगिना कृतम्, यः उक्तवान्- "एषः कार्यक्रमः शिक्षाक्षेत्रे सकारात्मक- ऊर्जायाः सञ्चारं कृतवान्। भविष्ये अपि अस्य प्रकारस्य आयोजनं निरन्तरं भविष्यति।"

नलबारी स्थिते नमाटि ग्रामे कुमारभास्करवर्मसंस्कृत- पुरातनाध्ययनविश्वविद्यालये चतुर्दशः स्थापनादिवस अनुष्ठानम्

हिमसंस्कृतवार्ता, निशिकान्तपाण्डेयः

असमप्रदेशस्य नलबारी स्थिते नमाटि ग्रामे कुमारभास्करवर्म- संस्कृतपुरातनाध्ययनविश्वविद्यालये चतुर्दशतमं स्थापनादिवसं पालितम्। अस्मिन् कार्यक्रमे विश्वविद्यालयस्य कुलपतिः प्रो. प्रह्लाद. आर. जोशीवर्यः

अतिथिनां स्वागतभाषणेन सम्बोधनं कृतवान्। कार्यक्रमेऽस्मिन् मुख्यातिथिरूपेण प्रसिद्धः शिक्षाविदः डा. हितेशदेका उपस्थित आसन्। विशिष्टातिथिरूपेण नगांवस्थिते महापुरुषः श्रीमंतशंकरदेव- विश्वविद्यालयस्य प्राध्यापिका डा. लीनाडेका आसीत्।

अवसरेऽस्मिन् आईएसएनसंख्या निर्मितं पुस्तकं तथा आईएसएनसंख्यानिर्मितं पुस्तकं च विमोचनं जातम्। इतोऽपि भिन्नभिन्नं कार्यक्रमं सम्पन्नं जातम्। अस्मिन् कार्यक्रमे विश्वविद्यालयस्य कुलसचिवः डा. विकाशभार्गवशर्मा, कार्यवाहकशैक्षणिकपंजीयकः प्रो. ज्योतिराजशर्मा, परीक्षानियन्त्रकः तथा सर्वदर्शनविभागध्यक्षः डा. रणजितकुमारतिवारी, नलबाडी जनपदस्य प्रसिद्धाः जनाः डा. उमेशचक्रवर्ती, डा. भूपेशशर्मा सहितश्च केचन शिक्षाविदाः तथा विश्वविद्यालयस्य अध्यापक- अध्यापिकाः, कर्मचारीणः, शोधच्छात्राः, छात्राः च आसन्।

श्रीवेदपुरुषाय नमः॥ हरिःॐ॥ अथ संहितापाठः॥ सहस्रशीर्षापुरुषःसहस्राक्षःसहस्रपात्। सभूमिगुसर्वतस्म्यृत्वात्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम्॥१॥ अथक्रमपाठः॥ सहस्रशीर्षापुरुषः। सहस्रशीर्षेति सहस्रं शीर्षा। पुरुषःसहस्राक्षः। सहस्राक्षःसहस्रपात्। सहस्राक्षःइतिसहस्रऽक्षः। सहस्रपादितिसहस्रं सपात्॥ सभूमिम्। भूमिगुसर्वतः। सर्वतस्म्यृत्वा। स्मृत्वाति। अत्यतिष्ठत्। अतिष्ठद्दशाङ्गुलम्। दशाङ्गुलमिति दशऽङ्गुलम्॥१॥ (वसिष्ठः व्यासः)

महाराणा प्रतापः

अस्माकं पूर्वजानां स्मरणम् अस्मभ्यम् अद्भुतकार्यकरणे प्रेरणां ददाति । ये पुरुषाः स्वजीवने विशिष्टं महत्कार्यं चक्रुः ते एव भविष्यति काले जनैः संस्मर्यन्ते । तेषां जीवनघटनाः अन्येभ्यः शिक्षाप्रदाः दिक्प्रदर्शकाश्च भवन्ति । भारतभूमिः कर्मभूमिः त्यागभूमिः इति च स्वदेशीयैः विदेशीयैश्च ग्रन्थेषु बहुधा वर्ण्यते । इयं सनातनभूमिः धन्या यस्याः प्रतिपदं श्रेष्ठनरनारीणां जीवनगाथाभिः प्रतिध्वन्यते । भारतीयेतिहासे केचन तपसा ज्ञानेन ग्रन्थग्रथनेन प्रसिद्धिमापन्नाः । एते ऋषयः, मुनयः, दार्शनिकाः कवयः इत्यादिनामभिः आख्यायन्ते । अन्ये केचन शौर्येण त्यागेन देशप्रेम्णा वा आचन्द्रार्क कीर्तिम् आर्जयन् । ब्रह्मेण तेजसा केचन भूमिम् इमां भूषयामासुः । अपरं वीराः क्षात्रेण ओजसा भारतभूमेः धर्मं संस्कृतिं जनताञ्च संरक्षुः । तादृशेषु अन्यतमः राणाप्रतापसिंहः । भारतस्य पश्चिमस्यां दिशि सहस्राधिकवर्षेभ्यः आक्रमणं भवति स्म । इमं देशं बहुसम्पदा भरितमिति मन्वानाः वैदेशिकाः तां सम्पदम् आत्मसात् कर्तुम् आगच्छन्ति स्म । तथैव वाणिज्यार्थमपि आगच्छन्ति स्म । तद्विरुद्धं राजस्थानप्रदेशे राजपुत्राः आक्रमकानां प्रतिरोधाय महान्तं प्रयत्नं चक्रुः । एतेषां राजपुत्राणां शौर्यगाथाः महिलानां त्यागनिष्ठाः च अद्यापि यूनः स्वदेशकार्ये प्रेरयन्ति । 'मेवाड' इति स्थानं राजस्थाने अत्यन्तं प्रसिद्धमासीत् । तत् स्थानं तत्र उत्पन्नानां शूरराजानां शौर्येण आत्माहृत्य च महतीं प्रसिद्धिम् आप । अत्रत्ये सिंसीदियावंशे बाणरावलः राणाहमीरः, राणासांगा प्रभृतयः शूराः जन्म लेभिरे । एतस्मिन्नेव पुण्यवंशे महाराणाप्रतापसिंहः किस्ताब्दीयचत्वारिंशदुत्तरपञ्चदशशततमे (१५४०) वर्षे जातः । तस्य पिता उदयसिंहः । तस्मिन् समये बहवो राजानः मोगलचक्रवर्तिभिः सह आयुध्य पराजयम् अनुभूय तानेव दिल्लीश्वरान् भावयन्ति स्म । केचन तेषामेव सेवया आत्मनः धन्यान् मेनिरे ।

तस्मिन् काले अकबरः देहल्यां शासनं करोति स्म । स अन्यराजेषु विद्यमानं परस्परकलहम् एव उपयुज्य आत्मनः शक्तिम् अवर्धयत । तेन वशीकृताः केचन राजानः तस्य सेवायां रताः आसन् । देवरक्षणाार्थं सर्वदा बह्वपरिकरेषु राजपुत्रेष्वेव स्वकर्तव्यवितरेषु का कथा अन्येषां राज्ञाम् ? सर्वथा भरतभूमिः वैदेशिकपदाक्रान्ता दास्यदूषिता च आसीत् । इत्थम् अन्धतमसे सर्वत्र व्याप्ते राणाप्रतापः दीपशिखेव आत्मगौरवस्य मूर्तिरिव तस्मिन् कालखण्डे भाजते स्म । यद्यपि प्रतापस्य पिता उदयसिंहः प्रतापी राजा आसीत्, किन्तु तस्य दुर्बलतायाः कारणेनैव चित्तौड-मेवाडादिस्थानानि अन्यवशानि अभूवन् । पितुरनन्तरं सिंहासनम् अधिकरुढः राणाप्रतापः हस्तच्युतानां प्रमुखानाम् एतेषां स्थानानां विषये पुनः प्राप्तिमार्गविषये च चिन्तयितुम् आरभे । प्रथमं सः गण्यानां सभाम् आकारितवान् । तत्र तेषां पुरतः यावत्पर्यन्तं चित्तौडस्थानं पुनः न प्राप्स्यामि तावत्पर्यन्तं स्वर्णरजतादिप्राप्तेषु भोजनं न करिष्यामि, मुदुशयने न शयिष्ये, राजप्रासादे न वक्त्यामि इति प्रतिज्ञां स्वीकृतवान् । तदानीं हल्दीघाटप्रदेशे वैरिभिः सह घोरं युद्धं सम्भवत् । वैरिणां सैन्यं समुद्रोपमम् आसीत् । प्रतापः रणरङ्गे घोरम् अयुध्यत । किन्तु पूर्णजयं प्राप्तुं नाशक्तम् । स्वस्य आप्तस्य अश्वस्य चैतकाश्वस्य साहाय्यं सः सर्वदा पापवान् । तेन सः आपदः आत्मानं रक्षितुं शक्तः आसीत् । अरण्यगुहाप्रदेशेषु उषित्वा स्वसङ्कल्पसिद्धये सैन्यसङ्ग्रहणम् उपाक्रमत ।

संस्कृतभारत्या उत्तराञ्चलम् द्वारा निःशुल्कचिकित्साशिविरस्य सफलं आयोजनम्

हरिद्वारम् (संवाददाता) संस्कृतभारत्या उत्तराञ्चलस्य प्रान्तीयकार्यालयपरिसरे स्थिते स्वामी वैराग्यनन्दपुरी धर्मार्थहोम्योपैथिकचिकित्सालये जनपदहोम्योपैथिकविभागस्य सहयोगेन अद्य निःशुल्कचिकित्साशिविरस्य आयोजनं सम्पन्नम् । शिविरस्य शुभारम्भः दीपप्रज्वलनपूर्वकं जातः । अस्मिन् प्रसङ्गे ख्यातत्वविकारविशेषज्ञः डॉ० यतीन्द्र नागियान्, चिकित्सकः डॉ० गजेन्द्र त्यागी, संस्कृतभारत्याः क्षेत्रसंपर्कप्रमुखः प्रो० प्रेमचन्दशास्त्री, एम.ओ.आई.सी. डॉ० चञ्चलसिंह (जनपदहोम्योपैथिकचिकित्साविभागः), च श्रीदेशराजशर्मा च उपस्थिताः आसन् । डॉ० यतीन्द्र नागियानः स्वस्य भाषणे अस्य सेवाकार्यस्य प्रसन्नतां व्यक्त्वा उक्तवान् यत् संस्कृतभारत्याः कार्यालये प्रतिदिनं प्रातः नववादिनात् दशवादनपर्यन्तं एषः धर्मार्थचिकित्सालयः सञ्चाल्यते, यत्र निःशुल्कं परामर्शं औषधप्रदानं च क्रियते, येन शतशः जनाः लाभं प्राप्नुवन्ति । डॉ० गजेन्द्र त्यागी स्वोद्यमदेशे अवदत् यत् संस्कृतभारती समये समये एतेषां चिकित्साशिविराणां आयोजनं करोति, ये समाजस्य कृते अत्यन्तं लाभदायकानि सन्ति । श्रीदेशराजशर्मा संस्कृतभारत्याः सेवाभावस्य

प्रशंसां कुर्वन् उक्तवान् यत् — "परहितसेवार्थं क्रियमाणं एतत् कार्यं अत्यन्तं प्रशंसनीयं प्रेरणादायकं च अस्ति ।" अस्मिन् चिकित्साशिविरे शतशः रोगिणः स्वास्थ्यसम्बद्धं परामर्शं प्राप्तवन्तः, तान् आवश्यकताः औषधैः अपि निःशुल्कं प्रदत्ताः । शिविरस्य सफलसञ्चलने चिकित्सकाणां सह जनपदहोम्योपैथिकचिकित्साविभागात् श्रीहिमांशुः (फार्मासिस्ट), श्रीप्रदीपः, श्रीप्रमोदः, डॉ० पवनकुमारः, विवेकशुक्लः, श्रीराजुः, श्रीसन्तोषः इत्येते सेवाभाविनः कार्यकर्तारः अपि सक्रियं योगदानं दत्तवन्तः । शिविरसमाप्तात् प्रान्तसङ्घटनमन्त्री श्रीगौरवशास्त्री सर्वान् अतिथीन्, चिकित्सकान्, सहयोगिनश्च प्रति आभारं प्रकट्य भविष्ये कालेऽपि एतेषां जनसेवाकार्याणां निरन्तरं प्रवाहं स्थापयिष्यतीति संकल्पं पुनरुक्तवान् ।

वीर सावरकरः

मानसी दीक्षितः

यदा आङ्ग्लशासकैः द्विवारम् आजीवनकारावासस्य दण्डः तस्मै श्रावितः तदा स उक्तवान् — "अस्तु! एतेन सिद्धं यत् आङ्ग्लशासकाः अपि पुनर्जन्मनि विश्वसन्ति ।" स अस्ति कोमलहृदयकविः, कुशाग्रबुद्धिवान्, विज्ञानवादी, तत्वज्ञः, बहुभाषाविद्, हिन्दुत्ववादी, जातिप्रथाविरोधकः, महान् क्रान्तिकारी, स्वदेशभक्तः स्वातन्त्र्यवीरः विनायकदामोदर-सावरकरः । न प्रमादेन अपि तु ज्ञात्वैव अस्ति इति पदं योजितं मया । तस्य नश्वरशरीरं तु नष्टम् । परं कीर्तिरूपेण स यावच्चन्द्रदिवाकरौ जीवति । अकल्पनीयाभिः घटनाभिः तस्य जीवनगाथा पूरिता । अल्पवयसि स मित्रैः सह स्वराष्ट्रम् आङ्ग्लदास्यशृङ्खलायाः मुक्तं कर्तुं शिवमन्दिरं शिवलिंगं स्वीयरुधिरं अभिषिच्य प्रतिज्ञां कृतवान् । आजीवनं स्वदेशसेवां कृत्वा प्रतिज्ञानिर्वहणं कृतवान् । १९०५ शततमे सः शिष्यवृत्तिं प्राप्य उच्चशिक्षणार्थं लन्दनदेशं गतवान् । तत्र अभिनव भारत नाम्नीं संस्थां स्थापयित्वा तत्रस्थान् भारतीयान् स्वातन्त्र्यसमरे यथाशक्ति सहभागाय प्रेरितवान् । अन्यदेशीयैः क्रान्तिकारकैः सह सम्पर्कं कृत्वा अग्र्यस्त्रनिर्मातृज्ञानं तेन प्राप्तम् । Browning Pistol च भारते प्रेषितवान् । सावरकर-महोदयस्य अग्रजः बाबारावः अन्दमाने निबद्धः आङ्ग्लशासकैः । प्रतिशोधाय सावरकरस्य शिष्येण मदनलालधिङ्गमहोदयेन लन्दननगरे कर्झन वायली नाम्नः आंग्लाधिकारिणः हत्या कृता । कान्हेरवर्षेण सावरकरमहोदयात् प्राप्तया भुशुण्ड्या-नाशिकनगर-प्रान्ताधिकारिणः जैक्सनस्य वधः कृतः । विनायकस्य अपराधः सिद्धः । अतः तं लन्दनतः जलयानेन भारतं प्रति प्रेषितवन्तः शासकाः । तदा सावरकरमहोदयः फ्रान्ससमीपस्थे मार्सेलसपोत-स्थानके काचगावार्क्षं विदार्य जलयानात् सागरे कूर्दितः अहो! कियत् दुःसाहसम्! तस्य चिन्तनमासीत् यत्- "फ्रान्सदेशस्य सीम्नि प्रवेशं करोमि चेत् आङ्ग्लशासकाः किमपि कर्तुं न शक्नुवन्ति ।" परं भाषासमस्या-कारणात् फ्रान्ससैनिकाः न किमपि

देश की खातिर जीना और देश की खातिर मरना जिस व्यक्ति में नहीं है वह व्यक्ति मृत के समान है ।
- वीर सावरकर

अवगतवन्तः । अतः ब्रिटिशसैनिकैः पुनः विनायकः बन्दीकृतः । अन्दमाने ११ वर्षाणि यावत् महान्तं परिश्रमं कृतवान् । अत्याचारान् सोढवान् । तथापि तस्य स्वदेशप्रेमं न किञ्चिदपि न्यूनं जातम् । तत्र तेन कर्गजलेखन्यभावे कण्टकेन कालप्रकोष्ठे स्वरचना टङ्कितम् । सेल्युलर कारागृहं भारतीयानां तीर्थस्थली । एकवारं तत्र गत्वा तत्रस्था मृत्तिका तिलकरूपेण अस्माभिः धर्तव्या । सावरकरबन्धुद्वयेन सह अनेके क्रान्तिवीरास्तत्र भीषणान् अत्याचारान् असहन्त स्वदेशं दास्यशृङ्खलायाः मोचयितुम् ब्रिटिशसर्वकारेण तस्य कुटुम्बस्य सम्पूर्णसम्पत्तिः अधिगृहीता । भारतीयसर्वकारेणापि अद्यावधि सा सम्पत्तिः न प्रत्यर्पिता । सावरकरबन्धुद्वयस्य अर्धाङ्गिनी अपि तयोः स्वदेशकार्याय साहाय्यम् अकुरुताम् । बहुवारं क्रान्तिकारकान् सन्देशं शस्त्रास्त्राणि च प्रापयितुं स्वप्राणानामपि चिन्तां विहाय वङ्गप्रान्तपर्यन्तं प्रवासः ताभ्यां कृतः । स्वातन्त्र्यप्राप्त्यनन्तरं काङ्ग्रेसशासनकाले सावरकरवर्यस्य महती उपेक्षा जाता । कदाचित् तस्य लोकप्रियतां दृष्ट्वा सर्वकारः भयभीतः । स्वातन्त्र्यप्राप्त्यनन्तरं सः जातिप्रधाननिर्मूलनार्थं जनान्दोलनं प्रारभत । भाषाशुद्धेः लिपीशुद्धेश्च स जनकः । क्रमाङ्कः, चित्रपटं, नेपथ्यं, वेशभूषा, दिग्दर्शकः, प्राचार्यः, प्राध्यापकः, मुख्याध्यापकः, शस्त्रसन्धिः, कीलकः, राष्ट्र, दूरध्वनिः, नभोवाणी, ध्वनिक्षेपकः, अर्थसंकल्पः, विधिमण्डलं, परीक्षकः, सञ्चलनं, गतिमान नेतृत्व, क्रीडाङ्गणं, सेवानिवृत्तिवेतनं, महापौरः, हुतात्मा, उपस्थितः इति एतादृशानैके हिन्दीपर्यायवाचक-शब्दाः तेन अन्विष्टाः । तस्य "माझी जन्मठेप" इति पुस्तकं सर्वैः अवश्यं पठनीयम् । तेन प्रथमवारं शिवाजीमहाराजस्य "हे हिन्दुनृसिंहा प्रभो शिवाजीराजा" इति आर्तिव्यं विरचितम् । मौनम् अनशनं च आचर्य १९६६ तमे ख्रिस्ताब्दे फरवरीमासस्य २६ दिनाङ्के स स्वजीवनयात्रां समाप्य दिवङ्गतः । सावरकरसदृशैः नैकैः देशभक्तैः स्वप्राणाहुतिः स्वातन्त्र्ययज्ञे समर्पिता । तस्मादेव वयं स्वतन्त्रभारते श्वसितुं शक्नुमः । तेषां बलिदानं व्यर्थं न भवेदिति मनसि निधाय अस्माभिः आचरणीयम् ।